

arkusze polerowane i dziurkowane do maszyn i do przesiewania mąki, płać jak dawniej po 20 k. od puda.

Papier bity, zwany papier-maché i carton pierre, oraz wyrobki z tychże niepolerowane i nie farbowane, płać 1 rs. od funta, teraz płać 20 kop. od puda. Także wyrobki polerowane, lakierowane, błyszczące, pozłacane i posrebrzane, także z wstawkami z kruszcu i inkrustacją, płać 2 rsr. od funta, teraz 10 rs. od puda; nieważące jednakże w sztuce, mające ozdoby z drogiej materii, uważają się za galanterje i płać po 1 rs. od funta. (d. c. n.)

* *Wyputki z Dziennika ministerjum oświecenia narodowego:*

1. Dyrektor szkół gubernji Symbirskiej, radca stanu *Wiernikowski*, mianowany dyrektorem szkół gubernji Charkowskiej, dnia 2 maja 1857 roku. (Ziomek nasz, litwin, tłumacz Pindara, przyjaciel Mićkiewicza, zajmuje posadę, którą przed osiedleniem się w Warszawie zajmował Józef Kozienowski.)

2. Magister prawa *Włodzimierz Spassowicz*, mianowany prywatdocentem na katedrze dawnego prawa polskiego w uniwersytecie petersburskim, z zachowaniem posady nauczyciela w korpusie Pawłowskim (mian. 23 maja 1857 roku). (Na konkurs do tej posady, autor, jak to w swoim czasie w Kronice donosiliśmy, ogłosił drukiem po rosyjsku napisaną rozprawę o stosunkach majątkowych pomiędzy małżonkami, według dawnego prawa polskiego.)

(Numer z czerwca i sierpnia 1857.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE. Depesze Telegraficzne.

London 14 Listopada. *Globe* w drugim wydaniu popołudniowym mówi, że na posiedzeniu gabinetu które się dziś odbyło, dzień zwołania parlamentu nie został jeszcze stanowczo naznaczony, ale że dziennik urzędowy w dodatku który ogłosi w przyszły poniedziałek wymieni ten dzień, którym według wszelkiego prawdopodobieństwa będzie 1 grudnia.

Popłoch w Glasgowie ustał. Otrzymałszy wiadomości z New York 31 i z Rio 14 Października. W New York giełda trzymała się silnie. W Lizbonie zaraza trwa jeszcze.

London 15 Listopada. *Observer* dzisiejszy donosi, że jutro odbędzie się posiedzenie tajnej rady dla ułożenia proklamacji zwołującej parlament na dzień 3 grudnia. Według tego dziennika, bank angielski zapewne przed zwołaniem parlamentu, nie powiększy swojej emisji biletów.

— W Lurgan (w Irlandji) z powodu braku zatrudnienia dla robotników powstało zawichrzenie w klasie robotniczej, ale niezwłocznie zostało przytłumione. (Lurgan leży w hrabstwie Armagh, prowincji Ulster, ma fabryki lniane i bawełniane i ludność liczy 3000 dusz.)

Ale na to staruszek spojrział dosyć wymownym wzrokiem na niego i rzekł bez ogródki:

— Waszmość-bo widzę jakąś masz osobliwą fantazję! Tu działa grzmia — a waść miękiesz. To nie po szlachecku, mosanie!

Starosta połknął tę pigułkę w milczeniu — i nic się już nie odzywał.

Tymczasem w dziedzińcu, gdzie obiedwie panie były zajęte częstowaniem i zagrzewaniem zgromadzonych tam ludzi, kiedy nagle zagrzmiały działa, które wstrzęsły całym zamczyskiem, obiedwie stanęły jak wryte. Panna xieni się nawet tak przeraziła, że jej tabakierka i chustka wypadły z ręki i zawołała drżącymi ustami:

— Wszelki duch chwali Pana Boga!

Widząc to Annuncjata, która w ten moment ochłoneła z pierwszego wrażenia, podniosła chustkę i tabakierkę ze ziemi i oddając je ciotce, rzekła do niej głosem łagodnym:

— Ciocia się boi troszeczkę.... i słusznie. Możeby ciocia weszła na ten moment w podziemia?...

Śród tego czasu działa huczały bez przerwy. Za każdym strzałem panna xieni się wzdrygała jak w febrze, na jej twarzy było widać

Konstantynopol 2 Listopada. Według obiegających pogłosek, wyjazd Omerapasy na posadę gubernatora prowincji Bagdadu, został do dalszych rozkazów wstrzymany.

Berlin 13 Listopada. W drugiej nocy okólnikowej Porta przedstawia i objaśnia rezolucje wotowane przez dywany *ad hoc* i usiłuje wykazać że te rezolucje nie mają innego celu, jak tylko wydobyć się z pod lennego zwierzchnictwa Porty. Prussy jak się zdaje nie odpowiedzą na te noty nic więcej prócz pokwitowania z odbioru.

Pr. Corresp. oświadcza, że twierdzenia dzienników które utrzymują, że Prussy zmieniły sposób widzenia rzeczy względem Xięstw, są zupełnie mylne. Prussy zachowują postawę jaką przyjęły w nocy z dnia 28 maja.

Pogłoski o nominacji barona Brokhein ministra pełnomocnego pruskiego w Belgji na posadę dyplomatyczną w Wiedniu, są przedwczesne.

(*Neue Preussische Zeitung*.)

A N G L J A.

London 13 Listopada. Czytamy w dzienniku *Times*:

»Wczoraj po południu dość późno świat handlowy dowiedział się, że ustawa banku została czasowo zawieszona. Bank otrzymał od rządu upoważnienie, do wypuszczenia nieoznaczonej liczby biletów nad zwykłą cyfrę, i obietnicę, że na najbliższych posiedzeniach parlamentu, przedstawi on zostanie bill uniewinniający (indemnity bill), dla zabezpieczenia banku względem skutków tego postępowania, w przypadku, gdyby uznał za potrzebę uczynić użytek z dozwolonego mu przez rząd upoważnienia.

Parę słów tylko powiemy o tym środku.

Być może, że maxymy ekonomji politycznej wymagają, żeby emisja biletów bankowych była tak uregulowana, aby w czasach zwyczajnych można było stawiać przeszkody spekulacji i interesom ze strony ludzi, którzy pracują bez kapitałów i aby w chwilach braku brzęczącej monety, główny zakład bankowy naszego kraju, miał prawo powiększyć cyfrę emisji biletów. Ale jeśli to jest zasada naszego monetarnego systemu, im prędzej ta zasada zostanie prawem uświęconą, tem lepiej.

Jeśli bank ma mieć prawo przekraczania cyfry biletów w obieg wypuszczonych, ile razy stopa eskonta będzie musiała przejść za pewną, oznaczoną cyfrę procentową, niech to będzie stanowczo i wyraźnie ogłoszone przez akt parlamentarny; nie należy żeby interessa handlowe kraju regulowane były przez prawo, któremu posłuszni jesteśmy dopóty, dopóki to posłuszeństwo jest łatwe, a które może stać się nieobowiązującym, jak tylko zjawi się jaki nacisk lub popłoch.

Domy handlowe które w roku 1847 i 1857 zawiesiły swoje wypłaty przed zwolnieniem prawa, mają prawo uskarżać się że zostały zgniecione przez skutki ustawy Banku, kiedy tymczasem inne które nie przedstawiają większych rękojmi, ani nie mają wyższego stanowiska w świecie handlowym

przestrach okropny; ale pomimo to, odpowiedziała swój siostrzenicy głosem choć urywanym lecz pewnym:

— Proszę cię, moje dziecko, nie miejże o mnie tej myśli. Ja się boję, to pewna, bo wojna nie jest powołaniem kobiety; ale to tylko ta wiotka skorupa drży na mnie.... Serce moje jest silne i nie da mi odejść ani od ciebie, ani też od tych, którzy hazardują swe życie w obronie wiary i niebawem już może będą potrzebować naszej troskliwej opieki.

Tu Annuncjata, zachwycona tak wniosła determinacją ciotki, rzuciła się w jej objęcia; ale ona rzekła tymczasem z pośpiechem:

— Ale moje dziecko, wojna się już zaczyna, my się do niej łączymy, a zapominamy o tem, że i najgorliwsze starania nasze nie zdadzą się na nic bez woli Bożej.... Chodźmy więc i zmówmy za wszystkich krótką przynajmniej modlitwę.

To mówiąc, porwała Annuncjatę za rękę i pobiegła z nią w drugi koniec dziedzińca. — Tam stała bowiem stara zamkowa kaplica. Była ona już zrysowana i od lat wielu nie odprawiano w niej nabożeństwa, — zabierano się ją odnowić, ale jakoś nigdy nie przyszło do tego, — pomimo to jednak był w tej ka-

zostały ocalone przez następne zawieszenie tej ustawy.

Czy Bank użyje lub nie, danego mu pozwolenia zwałenie prawa jest jednakowe, i ci którzy ufając jego nienaruszoności, rozsądnie zawiesili swoje wypłaty, znajdują się położeni obecnie w warunkach, względnie niekorzystnych w porównaniu z temi, którzy przez śmiałość lub los, trzymali się dzień lub dwa dłużej.

Możemy łatwo wyobrazić sobie że obawa wielkich katastrof handlowych, mogła skłonić rząd do wystąpienia z aktem tak niezmierniej ważności. Z ministrowie przejęci są głęboko ważnością środka jaki przedsięwzięli dowodem ta okoliczność, że rząd postanowił zwołać niezwłocznie parlament dla uregulowania kwestji, jakie wywołało obecne przesilenie i zażądać od niego dla gabinetu i banku uniewinnienia kroku, do którego uznali się zmuszonymi.

Dowiadujemy się, że rada ministrów zgromadziła się w przyszły poniedziałek i że na tem posiedzeniu według wszelkiego podobieństwa, powzięte zostanie postanowienie zwołujące parlament na dwa tygodnie. Możemy spodziewać się w Izbach gwałtownych ataków przeciw systemowi monetarnemu wprowadzonemu przez ustawę Banku 1844 roku.

Jakkolwiekbyż zresztą zawieszenie poważnego prawa jest rzeczą ważną i przedstawia potrzebę zwołania niezwłocznie parlamentu. (*Ind. Belge*)

London 14 Listopada. Gubernator i wicegubernator Banku angielskiego przestali rządowi następujące postanowienie dyrekcji Banku w przedmocie pisma otrzymanego od pierwszego ministra.

Na zgromadzeniu dyrektorów Banku, w dniu 13 b. m. postanowionem zostało zawiadomienie pierwszego lorda skarbu i kanclerza skarbu, że dyrekcja gotowa jest postąpić, stosownie do otrzymanego wczoraj od nich pisma.

John Bentley, sekretarz.

(*Neue Preussische Zeitung*)

F R A N C J A.

Paryż 14 Listopada. Słychać tu dziś, ale nie podajemy tego za autentyczność, że niektóre rządy mają zaproponować kontr-projekt dla załatwienia ostatecznie tej nieskończonej kwestji Xięstw Nadunajskich. Ten kontr-projekt nie stanowiąc bezwarunkowego połączenia, będzie jednak tak bliski tych warunków, że osłoni godność mocarstw które ciągle broniły tej sprawy, a zarazem nie wywoła potrzeby umiarkowanej opozycji mocarstw które się oświadczyły w przeciwnym zupełnie duchu. Te wiadomości zresztą chociaż pochodzące z dobrego źródła, nie przedstawiają dotąd dokładnych szczegółów.

— Listy otrzymane z Rzymu donoszą, że książę Gramont został przyjęty przez kardynała Antonelli i zapewniają że nasz ambassador wyraża się bardzo przychylnie względem osobistości i polityki ministra rzymskiego. Można więc spodziewać się przywrócenia najzupełniejszej zgody między gabinetem Tuileries i dworem papieżkim, co zapewne nie było w myśli mieszkańców Rzymu w chwilach

płycy ołtarz, był krzyż na jej dachu i był obraz Matki Najświętszej nad drzwiami. Tam też pobiegły obydwie kobiety inkłękawszy przed drzwiami na wschodach, kiedy z baszty grzmiały armaty, rozpoczynając bitwę, one zanoszą gorące modły do Boga o opiekę nad gromadą wiernych sług Jego.

Kiedy wzmocnione i ożywione modlitwą powróciły nazad w dziedzińcu, cisza już była, Kasztelan z starostą i wojskim już byli na dole. Od nich obiedwie kobiety dowiedziały się o tem, że bitwa już się zaczęła na polu, ale nie mało się przeraziły, usłyszawszy wojskiego i Kasztelana zastanawiających się nad tem: jakim sposobem bitwa mogła się rozpocząć na środku pola, kiedy wszystkie wojska konfederackie stały już na swych stanowiskach?

Wszakże nie była to chwila do tracenia czasu na próżnych domysłach. Jakoż Kasztelan wysłał najpierw jednego z dworzan na basztę, ażeby obserwował ztamtąd dokładnie pole bitwy i donosił natychmiast, co tam obchodziło. Z jego dalszego rozkazu poprzystawiano w kilku miejscach drabiny do muru, częścią także dla obserwacji, częścią zaś dla obrony w razie napadu. Obszedłszy zaś potem jeszcze raz wszystkie szeregi, wszedł na zamko-

przybycia ambassadora francuzkiego.

— Mówią o odwołaniu lorda Elgin z Chin.

— Dowiadujemy się, że margrabia Lisle de Siry, udał się do Lizbony, równie jak jego pierwszy sekretarz poselstwa xiążę de Bellune.

Pogrzeb pana Abbatucci był naturalnie głównym faktem dzisiejszym w Paryżu. Cztery sznury żałobne niesione były przez pp. Billault, Fould, de Royer i marszałka Pélissier, jako vice-prezesa senatu. Hrabia Walewski przybył umyślnie z Compiègne, aby oddać ostatnią przysługę swemu koledze w gabinecie. Ciało dyplomatyczne znajdowało się w całym komplecie na ranném nabożeństwie żałobném. Między innymi niezliczonymi obecnymi, wielu mężów różnych zupełnie opinii politycznych, złożyło hołd osobistym przymiotom zmarłego; mianowicie pp. Crémieux, Marie, Bethmont i Liouville starszy (batonnier) rady adwokatów. Pan Odilon Barrot poszedł aż na cmentarz. Uważano także obecność pana Dupin starszego.

— Listy z Londynu podają ciągle smutne szczegóły względem katastrofy która uderzyła boleśnie i niespodzianie rodzinę Orleańską. Rozpacz xięcia Nemours z każdym dniem się powiększa. Xiążę nie wychodzi prawie z kaplicy żałobnej. Xiążę Aumale nawet w tej smutnej okoliczności zachowuje praktyczną dzielność żołnierza i gorliwie zajmuje się wszystkimi szczegółami jakich wymaga to smutne położenie. Xiążę Montpensier któremu telegrafem przesłano smutną wiadomość, oświadczył natychmiast że pośpieszy przylączyć się do swojej zasmuconej rodziny; ale proszono go aby się nie oddalał z Madrytu. Co do królowej Marji Amelji, jej wielkość duszy w tej okropnej boleści, wyższa jest nad wszelką pochwałę. Kiedy stanęła ze swoim synem nad lożem na którym xiężna oddała ducha i lekarz smutnie skinieniem oświadczył, że cios został spełniony, ta matka tylu nieszczęściami doświadczona, która po tylu żałobach widziała znowu zmniejszającą się tę ostatnią ojczyznę, którą nazywamy rodziną, powiedziała tylko te proste i szczerne wyrazy do syna złamanego niesłychanym ciosem: „Teraz rozrządzaj mną, teraz chcę żyć dla ciebie i twoich dzieci.” Cóż można dodać do tych kilku słów.

Pogrzeb xiężnej Nemours dziś się odbył. Królowa angielska odwiedziła pogrążoną w żałobie rodzinę, chciała widzieć zwłoki swojej kuzynki i żyjącym dała dowody najżywszego współczucia.

— Czytamy w *Moniteur Universel*: Pogrzeb Jego Excellence pana Abbatucci wielkiego pieczętarsza, ministra sprawiedliwości, odbędzie się w sobotę 14go b. m. punktualnie o godzinie 11tej z rana w kościele Stj Magdaleny.

W wykonaniu postanowienia z dnia 24go messidor roku XIIgo, wystrzał z działa da się słyszyć z gmachu inwalidów co godzina od 7mej z rana do wyjścia orszaku pogrzebowego z pałacu sprawiedliwości. Dwie salwy każda po 15ście strzałów, wystrzelone zostaną z gmachu inwalidów, pierwsza przy wyjściu orszaku, druga w chwili spuszczenia do grobu na cmentarzu wschodnim. Orszak uda się do kościoła Stj Magdaleny, przecho-

wą wystawę wychodzącą w dziedziniec i usiadłszy tam między kolumnami, rzekł do otaczających go starosty, kapelana i obydwóch kobiet:

— A my sobie tutaj zajmiemy miejsce, i kiedy Pan Bóg na nas co złego dopuści, ztąd będziemy kierować obroną.

Lecz trzeba wiedzieć, że tylko jeden Kasztelan był tak dziwnie spokojny. Wszyscy inni bowiem, jak zresztą słuszna i bardzo naturalna w tem położeniu, byli do najwyższego stopnia przejęci, jeżeli nie zgrozą, to przynajmniej niespokojnością; kto zaś miał tyle determinacji, że go widocznie niebezpieczeństwo zamku nie napełniało obawą o siebie, ten nie mógł się dość naobawiać o Bierzyńskiego, z którym nie wiedzieć co się stało, a było bardzo podobnem, że się stało coś złego. Tę obawę dzielili wszyscy, a nawet pan wojski się jej nie zapierał, mówiąc:

— Nadzieja w Bogu, że tam wszystko tak idzie, jak trzeba.... ale tego zaczęcia bitwy na środku pola, a do tego jeszcze ze strony przeciwniej jakoś ja nie rozumiem. Bodajby tylko nie stało się jakie bałamuctwo!

— Ale dajno waść pokój! — rzekł na to

dząc plac Vendome, ulicę Pokoju i bulwary.

Władze i urzędnicy zaproszeni na ten obrzęd, powinni udać się do pałacu ministerstwa sprawiedliwości o godzinie 10tej z rana. Dla osób zaproszonych zatrzymane będą miejsca w kościele.

(*Independance Belge*).

I N D J E.

W depeszy z Alexandrji 5 b. m. czytamy:

„Generał Havelock szturmował i zdobył pozycję nieprzyjacielską w Mungarsur 21 Września i następnie udał się w dalszą drogę do Lucknow, pędząc przed sobą powstańców. W dniu 25 września oblężenie tej rezydencji zostało zniesione, a nazajutrz zdobyte zostały oszańcowania oblegających. Ostatnie wiadomości z Lucknow nadeszły przez Cawnpore z dnia 2 Października. Prawie całe miasto już jest w naszym ręku. Opór miał być nadzwyczaj zacięty. Nieprzyjaciel opuścił swój obóz za murami Delhi. Straty jakie anglicy ponieśli przy szturmie Delhi w d. 14 września w poległych i rannych są podawane na 1200 ludzi. W późniejszych dniach straty były mało znaczące. Według wiadomości z Delhi 3 Października generał Greathead wysłany na ściganie powstańców z kolumną 2000 ludzi, zamierzał udać się przez Anap Szikar do Rohileund.

Morning Post donosi według raportów z Bombay 17 Października:

Słychać że Lucknow uwolnione od oblężenia w dniu 25 Września, znowu jest oblężonem przez Nena Sahiba na czele 50.000 powstańców. Król Delhi aresztowany jest i strzeżony w swoim pałacu. Odkrycie spisku w celu powstania między krajowem wojskiem w prezydentostwie Bombay sprawiło wielkie wrażenie. Huneldar Syed Hossei i Sepahi Mengal zostali działami rozstrzelani. W nocy 21 września zwycięzcy anglicy pili w pałacu Delhi za zdrowie królowej Wiktorji, a gurkasy przy tej okoliczności dali pierwszy hasło do okrzyków radości. Podpułkownik Burn został mianowany gubernatorem Delhi.

Z Bombay 15 Października donoszą:

„Do Kalkuty przybył paropływ z sir Robertem Hamilton, generałem Witham, pułkownikiem Dupuis i innymi officerami, tudzież oddziałem artyllerii.

Przy uwolnieniu Lucknow od oblężenia, wzięty został w niewolę dowódca wojska powstańców z Oude, Maasingh. Oprócz generała Neil poległ pod Lucknow major artyllerii Cowper, kapitan Packenham i porucznik Webster Bateman.

Zamach buntowniczy w prezydentostwie Bombay został przytłumiony. (*Neue Pr. Zeit.*)

T U R C J A.

Konstantynopol 4 Listopada. W miejsce własnoręcznych listów sultana, które miały być rozesłane monarchom państw interessowanych w sprawie Xięztw Naddunajskich, i o których mówiliśmy poprzednio, Wysoka Porta osądziła stosowniejszém zredagować nową notę okólnikową, zachowując sobie zapewne uciec się później jeśli tego będzie potrzeba, do listów własnoręcznych. Ta nota datowana jest 28go października i została rozesłana

Kasztelan, — już tam zrobili ludzie co mogli; a reszta w Boskich jest ręku. Czy waść już Panu Bogu nie ufasz?... A zresztą, jeśli się stało co niedobrego, toć nas stać przecie i to przyjać z rąk Tego, od którego tyle łask nam spływało przez całe życie.

Na taki argument wszyscy umilkli — i czekali z niecierpliwością jakichś pewniejszych wieści.

Ale wieści te wcale nie przychodziły — i przyjść nawet nie mogły. Było bowiem już ciemno i z baszty nie można było nic dojrzyć pewnego. Tak samo z murów, na które co chwila wdrapywał się sam Jmć pan wojski. Widziano tylko bitwę wrzącą na wyżynie w oddali, słyszano szum jej, szczęk broni, tentent konnicy, krzyki dowódców i jęki rannych; usłyszano niebawem huk armat i zwiększony szum bitwy, domyślano się, że to Bogusławski uderzył, myślano później, że i Dzierżanowski już się zwarł z nieprzyjacielskimi zastępami, — ale o tem wszystkim nie było żadnej pewności. Tu tylko ziemia drżała, jakby pod nią piekielne wrzały wulkany, straszliwe gromy napełniały mieniące się w błyskawicach powietrze, a od chwili do chwili cały zamek się zatrząsł i wszystkimi szybami zadręczał,

dziś agentom tureckim przy obcych dworach, po poprzednim poufném zakomunikowaniu reprezentantom mocarstw podpisanych na traktacie paryzkim, znajdującym się w naszej stolicy.

Odwołując się do swoich poprzednich not, co się tyczy opozycji w przedmiocie połączenia Xięztw, Wysoka Porta stara się wykazać tym razem że życzenia objawione przez dywany Multan i Wołoszczyzny, ubliżają prawom sultana pod względem jego lennej zwierzchności, że w przewidywaniu takiego rezultatu (bo skład tych dywanów pozwalał go przewidywać zawczasu), wystosowaną została nota okólnikowa z dnia 23go września, a teraz w obec programu ogłoszonego przez dywany, a zupełnie odstępującego od myśli kongressu, Wysoka Porta znowu odwołuje się do prawości i mądrości mocarstw reprezentowanych [na konferencjach]. Taka jest treść tej noty ułożonej na posiedzeniu rady ministrów i zredagowanej przez Ali-paszę.

Wiadomo już że dywany, które z razu nie chciały oświadczać się względem kwestji administracji i reform wewnętrznych, zmieniły zdanie i przystąpiły do narad w tym przedmiocie. Zajmują się one w tej chwili artykułami składającymi program reorganizacji administracyjnej; jeden punkt z którym świeżo wystąpiono, niepokoi niezmiernie Wysoką Portę. Idzie tu o odłączenie kościoła Xięztw od patriarchy konstantynopolitańskiego, od którego on obecnie zależy i utworzenie w Xięztwach podobnego synodu jak w Atenach. Nie trudno pojąć całej ważności tego odłączenia i niezmiernego interesu jaki ma Porta w niedopuszczeniu tego. Byłoby to istotnie zerwaniem jednego z najsilniejszych węzłów łączących Xięztwa Naddunajskie z państwem tureckim. To wszystko stanowi niezmiernie zatrważający stan rzeczy dla dworu lennego. Jednakże wpośród tych ważnych kłopotów, ministrowie sultana utrzymywani są nadzieją, że zbyt przesadzane życzenia dywanów skompromitują główne projekty i powodzenie reform, które z nim mogą mieć związek.

Dotychczas nie słychać o polepszeniu się stanu stosunków terażniejszego naczelnika gabinetu Otomańskiego z obcemi wpływami, o których mówiliśmy w poprzednich listach. Zwykle wizyty nie zostały dotąd oddane wielkiemu wezyrowi i pierwszym dragomanowie, nie mają komunikacji tylko z ministrem spraw zagranicznych Ali-paszę. Wysoka Porta żywo zajmuje się tem położeniem, i w obecnej chwili czyni wszelkie usiłowania aby sprowadzić zbliżenie które według wszelkiego podobieństwa nie łatwo i nie prędko przyjdzie do skutku. Co się tyczy samego gabinetu, możemy tylko potwierdzić to cośmy już powiedzieli w poprzednim liście względem przywróconego w zupełności dobrego porozumienia między wszystkimi członkami gabinetu, ale nie można sądzić stanowczo o trwałości tego rodzaju kompilacji różnorodnych żywiołów gabinetu, dopóki okoliczność która ją wywołała nie zostanie usunięta i zupełnie załatwiona.

Sprawa Serbji zdaje się mieć daleko ważniejszy

jakby go przejmowała zgroza krwi albo śmierci....

W takiej niepewności i zgrozie minęła blisko godzina.

Po godzinie dał się słyszeć tentent galopującego konia pod samemi murami, a niebawem i silne kołatanie do bramy. Dworak stojący na murach dał znać, że jakiś officer konfederacki przyjechał. Wojski wybiegł ku niemu, rozmawiał z nim małą chwilę, a wróciwszy przyniósł wiadomość, że to był oboźnego adjutant. Oboźny dawał wiedzieć do zamku, że jakieś nieporozumienie zaszło w samem zaczęciu bitwy i cała sprawa upadła. O Bierzyńskim nie miał żadnej wieści dotychczas. Dzierżanowski gdzieś zniknął, a Bogusławski musiał także jnż uleżeć, bo wojska nieprzyjacielskie zalewają coraz gościć plac boju. Lubo niema żadnego rozkazu, oboźny podstępnie pod zamek i chce przynajmniej tutaj postawić opór: zawiadamia więc Kasztelana, że prawdopodobnie stoczy bitwę pod samemi murami i ostrzega zarazem przed niebezpieczeństwem, któreby dla zamku mogło wyniknąć natenczas, gdyby on uległ.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)

